

24 Σεπτεμβρίου 2019

Αγίου Γρηγορίου Νύσσης: Παρηγορητικός λόγος για τον θάνατο της μικρής πριγκίπισσας Πουλχερίας

/ [Γενικά Θέματα](#)

Άγιος Γρηγόριος Νύσσης.

Ποιος πέρασε τον πόνο χωρίς αναστεναγμό; Ποιος δεν θρήνησε για την καταστροφή της ζωής; Ποιος δεν έκλαψε για τη συμφορά; Ποιος δεν ανακάτεψε με την κοινή θρηνωδία και τις δικές του φωνές;

Είδα θέαμα απίστευτο, που δεν θα το πιστέψουν στην ακοή τους όσοι δεχτούν τα θαύματα· είδα μία θάλασσα από ανθρώπους που από την συχνότητα των συγκεντρωμένων φαινόταν στα μάτια σαν νερό· γεμάτος ο ναός, γεμάτο το προαύλιο του ναού, η πλατεία που συνορεύει, τα δρομάκια, τα αδιέξοδα, το κέντρο της αγοράς και τα πλάγια, τα μεγάλα δωμάτια.

Ό,τι έβλεπες, ήταν γεμάτο από ανθρώπους, σαν να είχε μαζευτεί όλη η οικουμένη για τη συμφορά. Θέαμα για όλους εκείνους ήταν το ιερό άνθος που μεταφερόταν επάνω σε χρυσό κρεβάτι. Τα πρόσωπα όσων κοιτούσαν ήταν κατηφή. Τα μάτια δακρυσμένα. Τα χέρια χτυπούσαν το ένα το άλλο.

Στεναγμοί φανέρωναν την οδύνη που έβγαινε από τα βάθη της καρδιάς. Δεν μου φάνηκε εκείνη την ώρα (ίσως και σε κανένα από τους άλλους παριστάμενους) να έχει ο χρυσός τη φυσική του λάμψη.

Αλλά και από τους πολύτιμους λίθους η ανταύγεια και τα χρυσά υφάσματα και η μαρμαρυγή του ασημιού και το φως της φωτιάς, που πλούσια και άφθονα χυνόταν στα πλάγια και από τις δύο μεριές από τη σειρά των λαμπάδων, όλα μαύριζαν από το πένθος και όλα συμμετείχαν στην κοινή κατήφεια.

Τότε και ο μέγας Δαβίδ δάνεισε την υμνωδία του στους θρήνους μεταβάλλοντας τα ευδιάθετα τραγούδια σε θλιβερά και πένθιμα, προκαλώντας με τη μελωδία του τους θρήνους, εκείνες δε τις στιγμές κάθε ηδονή είχε χαθεί από τις ψυχές και μόνη ευχαρίστηση για τους ανθρώπους ήταν τα δάκρυα. Επειδή λοιπόν τόσο νικήθηκε από το πάθος ο λογισμός, θα ήταν καιρός η διάνοια, που έχει

καταπονηθεί, να δυναμώσει όσο γίνεται με τη βοήθεια του λογικού.

Γιατί υπάρχει κίνδυνος μεγάλος εάν παρακούσουμε σ' αυτό το θέμα τη φωνή του Αποστόλου να κατακριθούμε με αυτούς που δεν έχουν ελπίδα. Γιατί λέει, όπως προ ολίγου ακούσαμε από τον αναγνώστη τον Ευαγγελίου, ότι δεν πρέπει να λυπούμαστε για εκείνους που έχουν κοιμηθεί. «η λύπη ταιριάζει μόνο σε όσους δεν έχουν ελπίδα».

Αλλά θα μπορούσε κάποιος, νομίζω, να πει από τους πιο μικρόψυχους, ότι ο θεός Απόστολος προστάζει πράγματα ανέφικτα και με τις επιταγές τον ξεπερνά την ανθρώπινη φύση.

Γιατί πως είναι δυνατόν να ξεπεράσει το πένθος όποιος ζει στην ανθρώπινη φύση, και να μην κυριαρχηθεί από τη λύπη μπροστά σ' ένα τέτοιο θέαμα, όταν ο θάνατος δεν συμπέσει στην ώρα του με τα γηρατειά, αλλά σβήσει η ομορφιά με το θάνατο σε νεαρή ηλικία και σκεπάσουν τα βλέφαρα τη λάμψη των ματιών, μεταβληθεί σε ωχρο το κόκκινο χρώμα από τα μάγουλα, το στόμα κλείσει σιωπηλό, μελανιάσουν τα χείλη, πράγμα που είναι βέβαια βαρύ όχι μόνο για τους γονείς, αλλά και για όποιον αντικρίζει τέτοιο πένθος;

Τι θα πούμε εμείς για όλα αυτά; Δεν θα παραθέσω, αδελφοί μου, δικό μου λόγο, αλλά το λόγο του Ευαγγελίου που διαβάσαμε. Γιατί ακούσατε τον Κύριο να λέει. «αφήστε τα παιδιά και μην τα εμποδίζετε να έρθουν προς εμένα γιατί των ομοίων με αυτά είναι η βασιλεία των ουρανών».

Λοιπόν, αν και έφυγε από εσένα το παιδί σου, πήγε ωστόσο στον Κύριο. Έκλεισε για σένα τα μάτια του, αλλά τα άνοιξε στο αιώνιο φως. Έφυγε από το δικό σου τραπέζι, αλλά προστέθηκε στο αγγελικό.

Από εδώ το φυτό κόπηκε, αλλά φυτεύτηκε στον Παράδεισο. Από βασιλεία σε βασιλεία πήγε. Ξεντύθηκε τη λαμπρή πορφύρα, αλλά ντύθηκε τη στολή της βασιλείας του ουρανού. Να σου πω το υλικό του θεϊκού ενδύματος; Δεν είναι λινάρι ούτε μαλλί ούτε μεταξωτές κλωστές.

Άκουσε τον Δαβίδ, που λέει από πού υφαίνονται τα ρούχα του Θεού «ντύθηκαν τιμή και μεγαλοπρέπεια, φορώντας το φως σαν ιμάτιο». Βλέπεις τι άφησε και τι έλαβε; Σε στενοχωρεί που δεν βλέπεις πια το σωματικό κάλλος, γιατί δεν βλέπεις το αληθινό κάλλος της ψυχής, που το χαίρεται τώρα στην πανήγυρη των ουρανίων.

Είναι ωραία τα μάτια εκείνα που αντικρίζουν το Θεό. Είναι γλυκύ το στόμα που στολίζεται από τις θείες υμνωδίες. Γιατί λέει «από το στόμα νηπίων και βρεφών έφτιαξες τον ύμνο σου». «Ωραία τα πόδια που δεν βάδισαν το δρόμο της κακίας, ούτε άφησαν τα ίχνη τους στο δρόμο των αμαρτωλών».

Ωραία η όψη εκείνης της ψυχής, που δεν τη στολίζουν οι λάμπεις των πολυτίμων λίθων, αλλά λάμπει από απλότητα και ακακία.

Απόσπασμα από τον λόγο του Αγίου Γρηγορίου επισκόπου Νύσσης με τίτλο "Παραμυθητικός λόγος στην Πουλχερία" όπως δημοσιεύεται στο βιβλίο "Γρηγόριος Νύσσης, Λόγοι για το θάνατο και το πένθος, Παραμυθητικοί", των

εκδόσεων Ζήτρος. Η εισαγωγή, η μετάφραση και τα σχόλια είναι του Γιάννη Πλεξίδα.